

Posudek vedoucí bakalářské práce Terezy Lagové *Orel a had / El águila y la serpiente; svědectví o mexické revoluci*

Tzv. román mexické revoluce je důležitým žánrem mexické literatury 20. stol. a připomeňme, že mexická revoluce se navíc jako klíčový moment moderní historie země objevuje i v mnoha dalších dílech, která nelze jednoduše „zaškatulkovat“ jako román mexické revoluce (ať jsou to texty Juana Rulfa, Carlose Fuentesese či Eleny Poniatowske).

První romány mexické revoluce nabízejí i zajímavou žánrovou hybridnost: jsou fikcí, uměleckou literaturou, ale zároveň svědectvím. Jak Mariano Azuela (autor románu *Los de abajo*), tak Martín Luis Guzmán, jehož román *Orel a had* je tématem bakalářské práce, revoluci a přímo boje prožili na vlastní kůži. Jak v úvodu poznamenává Tereza Lagová, pro čtenáře je fascinující, že čte o historických postavách, některých až mytických rozměrů (Zapata, Villa), se kterými se autor osobně setkal a znal.

Bakalářská práce má tradiční strukturu: autorka postupuje od kontextu k textu. Po stručném výkladu velmi spleťtých dějin revoluce následuje pojednání o autorovi (s důrazem kladeným na jeho myšlenkové formování a zapojení do revolučního dění po boku Pancha Villy) a o žánru (snaha o dokumentárnost textu, složitý vztah fikce a historie, otázka věrohodnosti a využití vypravěče jako svědka událostí). Právě problematika vypravěče, kterým je v románu *Orel a had* sám autor, tedy M. L. Guzmán, je úzce spjata s otázkou, jakou roli v revoluci hrají intelektuálové. Právě k tomu bych se ráda vrátila při obhajobě: je-li Guzmánův pohled na revolucionáře, včetně Villy, nejednoznačný, jaký je jeho pohled na roli svou a dalších intelektuálů?

Ústřední část práce se zabývá románovým prostorem – tedy hlavně hlavním městem Mexika a různými podobami cesty, která do něj vede, a románovými postavami. Obojí je úzce propojeno. Guzmánovy postavy město zásadně formuje, tam se mnohdy rozhoduje o směřování revoluce. Autor se soustředí na tři osobnosti – jsou to tedy postavy skutečné, protagonisté určité fáze revoluce: Venustiano Carranza, Álvaro Obregón a především Pancho Villa. Tak jako vyznění revoluce není v románu jednoznačné a tezovité (a nebylo tomu tak ani u Azuely), ani Villa není vykreslen jako homogenní, dokonalý hrdina – snad i v důsledku „komplikovaného vztahu mezi Villou a vypravěčem“ (35). Tereza Lagová poutavě analyzuje různé Villovy rysy a symboly s nimi spojené (síla, krutost, velkorysost atd.) a nakonec dospívá k názoru, že hlavním tématem románu není Villa ani revoluce, jako spíš samotné Mexiko, jeho podstata a budoucnost – proto ony dva symboly v názvu díla: orel a had.

Předností bakalářské práce je rozhodně zvolené téma a soustředěnost na jeden román a na jeho klíčové prvky. Tereza Lagová prokazuje zaujetí tématem a byť je někdy text stylisticky nevyrovnaný a kostrbatý, čtenářský prožitek a snaha objevit různé detaily a nuance převažují. Navíc jsem byla svědkem určitého dozrání práce; počáteční fáze byly daleko nejistější a píle, se kterou se autorka textu věnovala, je znát.

Práce s primárním textem a sekundárními zdroji je odpovídající, stejně jako další formální náležitosti (resumé). Proto bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

Praha, 7. 8. 2023

Mgr. Dora Poláková, Ph.D.